

Fiiggetlen Hajduság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hajduszoboszló, I., Horthy
Miklós-ut 2. sz. alatt, ahová a
lapra vonatkozó összes pénz-
és levélkü demények intézendők.

Politikai, közgazdasági és furdögyi hetilap.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:
KOVÁCS KÁLMÁN
laptulajdonos.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ára: Egynegyed évre
2 pengő 50 fillér. Vidéki előfi-
zetőknek 3 pengő. — Lapzártá
penteeken délelőtt 11 órakor.

Kormányzó Urunk névnapja.

December 6-án, hétfőn, az egész ország apraja-nagyja lelkes összefogással, jóleső boldog érzéssel ad hálát a Mindenhatónak azért a különös kegyelemért, hogy a leg súlyosabb válságok idején, az első világégés utáni rettenetes zürzavarban adott e sokat szenvedett nemzetnek egy olyan férfit, aki a szétbomlasztott kévtől erős akarással és hadvezéri tudásának megnyilatkozásával össze tudta fogni, a vérkeringést az ország elalélt testében meg tudta indítani és a nemzeti hadsereget életrehozta, tekintélyét az ország határain belül és túl elismertette és újra odaállította az ország határait.

Azóta 25 éven át irányítja nemzetét a legfelsőbb Hadur legnagyobb államférfiúi bölcsessége. A magyar nép csodálatos rajongása és nagy szeretete ez idő alatt mindenkor megnyilatkozott államfője iránt. Most is elérkeztünk ahhoz a naphoz, amikor hálát adhatunk az Egek Urának, hogy a budai Várban létünk felett örökös Kormányzó Urunk elé vihetjük magyar szívünk hódolatát. Talán ma érezzük leginkább, hogy a Magyarok Istenének mily nagy a kegyelme, hiszen adta Őt e népnek, vezéréül és megtartotta egészségben, testi és szellemi frissességben azokban az időkben, amikor leginkább kell nekünk az Ő bölcsessége, kell az Ő személyének varázslatos jósága, irányító összetartása! Hódolatunk tisztasága, szeretetünk és ragaszkodásunk egyöntetűsége köszöntésünkben jusson kifejezésre és adja a Mindenható, hogy magyar népünk dicsőséges harcaink után egy igazságos és mindenkit megelégedettségre vezető békében is leróhassa a haza háláját azért a sok jóért, melyben ezt a nemzetet a megpróbáltatások és nehéz trianoni korszakban is részesítette.

Magyarország népe köszönti névünnepe szerető szívvel és hódolattal Hadurát és vele Főméltóságú Hitvesét. Kéri a Magyarok Istenét, hogy tartsa meg az ország élén a budai Várban minden magyarok büszkeségét: vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó urunkat és családját.

Ragyogjon fel teljes pompájában életük egén a békés és vihar nélküli nap, melynek csodálatos fénye a nemzet nagyságát, melegítő ereje pedig Nagymagyarország népeinek összeülekezésétől kísérve sugározza a nemzet lelkének tisztaságát s szívének egységesen kifejezett szeretetét és őszinte hódolatát a mi jóságos országgyarapító Kormányzó Urunk személye körül!

Aldott legyen az Ő további eredményes munkája!

K. K.

A mezőgazdasági munkások baleseti járandóságainak felemelése.

A földmivelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézetnél baleset esetére biztosítottak segélyének és járadékainak a felemeléséről szól.

E rendelet szerint napi 3 pengő segély jár a rendkívüli tagoknak és a gazdasági gépmunkásoknak, ha baleset folytán egy hétnél hosszabb időre keresetképtelenné váltak. Ez a segély legfeljebb tíz héten át jár. Ha gazdasági cseléd vált három hétnél hosszabb időre keresetképtelenné, akkor a cseléd a keresetképtelenség 22-ik napjától kezdve gyógyulásáig, de legfeljebb az első negyedév végéig napi 3 pengő segélyt kap.

Ha a rendkívüli tag, vagy a gazdasági gépmunkás tíz hétnél hosszabb ideig keresetképtelen, vagy a gazdasági cseléd egy negyedévnél hosszabb időre válik munkaképtelenné, az esetben ők évi 720 P járadékot kapnak. Ha a munkavállaló csak részben válik keresetképtelenné, akkor az évi 720 P-nek az aránylagos része jár neki.

Ha a munkavállaló a baleset miatt nemcsak keresetképtelenné vált, hanem magával tehetetlen is lett és emiatt állandó ápolásra szorul, a 720 pengő felül még 360 pengő tehetetlenségi pótlékban is részesül.

Akinek a keresőképessége leg-

Az elhagyott város.

(M. kir. 2. honvéd haditudósító szd. Szabó Sándor zls.)

Valahol a Dnyeper mentén.

A lakosság már az első este elhagyta a várost.

Októberi köd ült az utcákban, a romok között nyargalt a csipős őszi szél s a bezúzott ablakokon betolakodott a kopaszfalu szobákba. Az utcák kövezetét felturta a háború, a sürgőnyepőznák kettéfűrészelve, vagy kidöntve feküdtek az utak mentén, a huzalokat már leszédtek róluk, csak az „üvegpipák” álltak ki még a végükön. Az egész városban alig maradt egynéhány épület, amelyet elkerült a háború ökle, de azok is terepszinüre mázoltan, lekoptott vakolatú, meztelen falakkal álltak a rom-szomszédok között. A város főutcáján terpeszkedett a kupolás fatemplom, egyik sarkát lenyeste egy eltévedt bomba, üres volt, a nép magával vitte egyetlen ikonját. A fák lekókkadt ágakkal bóbiskoltak a ködös hajnalban, megsárgult, fonnyadt leveleket hullattak, de legtöbbjük már kopaszon, csupasz koronával állt egy utca sarkon, vagy valamelyik ház előtt.

A Dnyeper ott folyt a város mellett. A ködből még semmi sem látszott, csak az egyik folyamban könyökben kandikált elő egy

alább 50 százaléban elveszett-a baleset miatt, az gyermekei után évi 108 pengő nevelési segélyt is kap, ha a gyermekek a 16 ik életévüket még nem töltötték be.

Ha a munkavállaló baleset folytán meghalt, hátrahagyott családja egyszersmindenkorra 2000 pengő haláleseti segélyt kap. Ez a segély a gyermekek számával növekszik, éspedig az első és második gyermek után 250—250 pengővel, a további gyermekek után pedig 500—500 pengővel. Ha a hátramaradt gyermek egészen árva, akkor a gyermek után 1000 pengő jár. Ha nincs az elhaltak gyermeke, sem házastársa, de tartotta szüleit vagy nagyszüleit, akkor az általa eltartott szülők vagy nagyszülők 2000 pengő segélyt kapnak. Ha csak az egyik szülő vagy nagyszülő él, akkor 1000 P segély jár. Halálesetnél a segély helyett járadékot is lehet kapni, ha az ilyen járadék a hátramaradt család fenntartását jobban biztosítja. Ez esetben az özvegy évi 408 pengőt kap, amely minden gyermek után 108 pengő nevelési segéllyel emelkedik. A teljesen árva gyermek évi 216 pengőt kap.

A rendelet felemelte a gazdasági cselédek után a munkaadók által fizetett hozzájárulási díjakat is 5 pengőre, az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet rendkívüli tagjainak tagdíját is.

vörösfényű lámpa: ott állt a hid: az utolsó két héten szakadatlanul, éjjel-nappal özönlött keresztül rajta a katonaság és a nép, nyugatnak. Már befejeződött a nagy vándorlás, az utóvédeket várja még, azután mint a mór, aki megtette kötelességét repülhet.

A folyóparton lapuló faviskókat már napokkal ezelt felégették, most rögtönzött erdők, lövegállások, tűzfészkek kerültek a nyomorlakások helyére.

Az utak mellett elszórt ruhadarabok, butorok, egy-két kidőlt talyiga hevertek, a házak kapui kitérve, legtöbb leszaggatva, az ablakok betörve, vagy egyik sarkukból kiemelve lógtak a falakon, a kilincsek leverve, mindenütt a rohánsnak, a lázas kapkodásnak, a riadalomnak és vaklármanak a képe. Oroszország menekülésének nyomai. A kisváros itt maradt a Dnyeper-parton, egyedül, magárahagyottan. Elsodorta a „felszabadítók” közeledésének a híre. Az utolsó tűzhelyek is kialudtak, és a nép, amely a megszállók alatt végre élhetett nyugodtan, izgalmak és börtönök árnyéka nélkül, megint kikerült az utcára, a végelethatatlan orosz ország-utakra, meg az erdőbe: a bizonytalan és ködös holnapok elé.

Nem várta meg a „felszabadítókat”.

A hajnal lassan világosodott, kelet felől a nap átbirkózta magát a ködön. Megérkeztek az utóvédecsapatok. A kihalt utcák megélenkultek, a romok és épületszarnokok között parancsszavak hangzottak, gépkocsik zörögtek, most dübörgött végig a főutcán egy német páncélos osztag. A templom előtti téren stájer gránátosok táboroztak, a konyhakocsi körül most osztozták a forró feketét, a sárosképu fiúk egész éjszakai menet után most is vidámak voltak, mosolyogtak. Valamelyik vigan szájharmónikázott, és a többiek dudoltak rá. Reggel hét órakor.

A páncélos osztag a város nyugati kijáratánál állt meg.

Csupa sár és iszap volt minden kocsin, a hernyótalpak közé vastagon tapadt a fekete föld. Némi-lyik páncéloson lövésnyomok látszottak. A Dnyeper hidon még mindig érkeztek utóvédrészek. Rendezetten, megállapított időközben húzódtak vissza a város területére és az utóvéd parancsnoka, egy lovagketteszes fiatal gránátos őrnagy pontosan tudta, mikor melyik egységnek kell beérkeznie. Riadalomnak, kapkodásnak, rendezetlenségnek nyoma sem látszott.

A főtéren egy frissen érkezett lovascsoport vert tanyát, az izzadt, csupa sár lovakat a fákhoz kötötték és a kamerádok nagy tempóval álltak neki a reggeli tisztálkodáshoz. Megmosdottak, borotválkoztak, eszükbe sem jutott, hogy két hete megállás nélkül harcolnak, verekesznek, vissza-visszalökik a támadó bolsevistákat és nyugodt időt és lehetőséget biztosítanak mögöttük a német védőerő átcsoportosító mozdulatainak és újabb védelmi állások elfoglalásának.

Szepe hé, vendéged jött!

Egy hirtelenszöke tiroli fiú kiáltotta el magát, mindenki odanézett, a lovak között egy alig háromszentendős kicsinyke, göndörhaju lányka botorkált feljük. Mosolyogva hadonászott apró kezeivel és úgy csillogott a szeme, mintha régi barátokat jött volna üdvözölni.

A váratlan vendég csak tetézte a jókedvet. Egymáson túltéve hozták a feketét, a mézes kenyeret, a cukrot a kis „bárisnyának”, pillanatok alatt bemutatkoztak egymásnak, — Tamara volt a kis csöppség és szemmeláthatólag jól érezte magát. Itt felejtette a menekülő város.

A nap már egészen legyűrte a ködöt, szép napos októberi délelőtt lett, a Dnyeper hidon az utolsó részek is visszajöttek már.

A város megint megmozdult, a különféle utóvédrészek készülődtek, a páncélosok a Pripjet torkolat irányába indultak. A város felett „Stukák” húztak keletre, a bolsevista csapatösszevonásokat támadták.

A hid már eltűnt. Egy hirtelen robbanás tépte darabokra és az

utolsó deszkarancsokat is elvitte már a lassu Dnyeper.

A keletioldalról füstszagot sodort a szél.

A csapatok mind elindultak, a gránátosok frissen és megint csak mosolyogva vonultak tovább.

A Dnyeper-parti új állásokban páncéltörő lövegek és gránátosok helyezkedtek el.

A csapatok már mind kivonultak és újabb utóvédfeladatokra indultak, az egyetlen napos dél előtt itt a rom városban, a Dnyeper és Pripjet háromszögben jól esett a kemény harcosoknak és frissen hagyták mögöttük az elhagyott várost.

A lovasok között ment a kis Tamara is. Egyik lovas ölében utazott. Új barátokra és talán új apákra is talált ezekben a harcos fiúkban. A menekülő város itt hagyta, de már nem érzi, talán észébe sem jut, hogy más valakije is volt. Csillogó szemekkel ül a lovas ölében, köpenybe-burkolva csak a szemei látszanak ki, meg kócos haja.

A nap lebukott a nyugati erdők mögött, hűvös szél kerekedett a Dnyeperen túlról, a vízparti állásokba behúzódva állt a német gránátos védelem, a tuloldalán még csend volt, semmi sem látszott, de holnapra biztosan ideér a bolsevista páncélos roham. Mégsem gondol most erre senki, még van idő: pipázni, illatos pörköltet esznie, a szürkületet észre sem veszik, és mögöttük ég a beszivárgott orvlövészek által felgyújtott város. Csak a térképen maradt nyoma.

Figyelem!

Szép kivitelű és jóminőségű **cserépkályhák és kandallók** minden színben állandóan raktáron kaphatók:

D. Szabó Lajos cserépkályha-készítő telepén Hajduszoboszló, Körner B.-utca 49.

Új cserépkályhák szakszerű beépítését, tisztítások, javítások és átrakások elvégzését is vállalom.

Telefon: 110.

Okleveles tanítónő

magánvizsgára sikeresen előkészít és korrepetál. Cim: Luther-u. 33. sz.

Néhány szó a mentőautó mozgalomról.

Lapunk november 21-iki számában megemlékeztünk arról a nagyjelentőségű mozgalomról, mely a mentőautó üzembeállításával is előbbre kívánja vinni városunk fejlődését. Most alkalmunk van beszámolni e jótékony célú emberbaráti intézmény gondolatának megvalósításáról.

A hajduszoboszlói önkéntes tűzoltó testület célul tűzte ki egy mentőautó beszerzését, azonban a nehéz idők kedvezőtlenül hatottak ez akció megvalósítására. Huszka Mihály tűzoltóparancsnokká történt kinevezése óta azonban ez ügy érdekében is nagy lelkesedéssel munkálkodik és mindent elkövet, hogy elősegítse annak keresztülvitelét.

Amikor tudomására jutott egy gépkocsi eladásának híre, addig nem nyugodott, míg a megvétel lehetőségei felől meg nem győződött. Ekkor dr. Márton Gábor polgármesterünk, mint az önkéntes tűzoltótestület elnöke hozzájárulásával és támogatásával összehívott közgyűlés a megvétel elhatározta s ennek az átírás nehézségeivel megbirkózva, már nem is volt semmi akadálya. És ime itt mutatkozik meg a legnagyobb értéke a szervezés komoly és összefogó munkájának. Hiszen a vételt mondhatjuk, töké nélkül eszközölték.

Az önkéntes tűzoltótestület tagjai, akik egyszerű, munkás, szorgalmas, megértő emberek, önként ajánlották fel megtakarított pengőiket kölcsönként a vétel megvalósításához. Mily ékes bizonyossága ez annak a lelkesedésnek, mely a tűzvédelem önkéntes alakulatának tagjait a jótékony és emberbaráti segítőkészség szolgálatában áthatotta. E lelkes cselekedet hallatára egyes tehetősebb üzemtulajdonosok is megértő támogatással siettek tekintélyes összegek juttatásával a mentőautó-mozgalom támogatására.

E nemes szívű adakozók neveit itt ezennel megörökítjük:

Vitéz Nánási Lajos 500 P, Hajduszoboszlói Hangya szöv. 300 P, Hajduszoboszlói Földgáztelepítő r.t. 200 P, Hajduszoboszlói Takarékpénztár 100 P, Kovács Albert malmos 100 P, Sajó Károly 100 P, Hunyadi Imre 100 P, Meckli Gyula 31 P, Szoboszlai Lajos 18 P, Vári Lajos 502 P.

Ilyen előzmények után a gépkocsi megvásárlása valóra vált.

Most kezdődött az átépítés nagy munkája. A keményfa keretes felépítmény gondos munkát igényelt s annak elkészítése csaknem 1000 pengőbe került. De ez már szerencsésen elkészült. Most pedig a hivatásos tűzoltók minden szabad percüket arra áldozzák, hogy lelkesedéssel átítatott munkájukkal a kocsi fedlemezését házilag lássák el a berendezést tökéletesen megvalósítsák. Oly nagy, önzellen kitarítás és erős elhatározás kellett ahhoz, hogy mondhatjuk, a semmiből ennyire is juttathatták ezt a nagyon sok esetben szükséges építményt. Városunk alkotásainak ugyanis ez is egy darabja lesz, amely mindnyájunk javát szolgálhatja szükség esetén. Ép ezért, a nemes cél szolgálatában áll, hogy a még hiányzó — úgy tudjuk — körülbelül 2500 pengő előteremtéséhez valamilyen megoldást kell találni. Ha városunk tehetősebbjei ez akciót támogatásukkal sietnek megvalósuláshoz juttatni, akkor rövidesen abba az állapotba állíthatjuk a mentőautót, amikor az emberiség emez igen önfeláldozó, szolgálatkész egyénéi: az önkéntes tűzoltótestülettel kapcsolatos mentőszolgálat megkezdheti működését.

Hajduszoboszló város fejlődése és a gyógyfürdő rendkívüli nagyszámú látogatottsága arra kötelez bennünket, hogy a mentőautó mielőbb üzembehelyezhető állapotba kerüljön. E nemes cél mielőbbi megvalósításához a város áldozatos polgárainak támogatását látjuk leginkább helyénvalónak! Segítsünk, hogy ha bajbajutunk, segíthessenek rajtunk!

K. K.

NAGYJAINK NAGYJAI!

Atilla, Árpád, turán őseink,
Órök dicsőség, hála Önnek,
Mert meghódították, e szép hont nekünk,
Mit sok, hős vérről — mi folyton védünk!

Bocskay, Rákóczy, Kossuth képe,
Magyar nemzet hős történetébe,
Mint „Szabadságszent”, úgy illeszkedett,
S hű szívünkben nyert — főltárhelyet!!

Petőfi lantján, zengett, viharzott,
Mi belőlünk, sok szabadságharcot,
Váltott ki, több mint, ezer éven át;
Eszméihez mind — legyünk hűvek hát!!!

Ceglédy Anti.

Eladó pusztatelek.

A VI. tized Kossuth-utca 86. szám alatt 230 négyszögöles pusztatelek eladó. Értekezni lehet: Kossuth-utca 89. szám alatt Kátay Gyula tulajdonossal.

Bocskay Mozgó

heti műsora:

Dec. 5-6., vasárnap-hétfőn: A legvidámabb énekes, zenés, táncos új magyar film: **Alomkeringő**. Főszereplők: Sárdy János, Latabár Kálmán, Zsilley Margit, Pethes Sándor, Csontos Gyula, Maklár Zoltán. **Magyar híradó.**

Dec. 7-én, kedden: Páratlanul izgalmas cirkusz film: **A tigrisek ura**. **Legújabb német híradó.**

Dec. 8-án, szerdán: Fél 2-től, 4 előadás: Aki csak teheti, az első előadásokat látogassa! A páratlan sikerű legszebb magyar film: **Férfitűség**. Főszereplők: Páger Antal, Tolnay Klári, Bulla Elma, Ajtay Andor, Mihályfi Béla, Pethes Sándor, Maklár Zoltán és afrikai idegenlégiosok. **Ufa híradó.**

Dec. 9-én, csütörtökön: Rendkívül izgalmas finn film: **Vörös vihar**. Főszerepben a legjobb finn művészek, finn és orosz katonák. **Világhíradó.**

Dec. 10-11-én, pénteken-szombaton: Új magyar filmremek: **Éjjeli zene**. Főszereplők: Sárdy János, Kelemen Eva, Bilicsi Tivadar, Déry Sári, Pethes Ferenc, Gozmány György. **Legújabb magyar híradó.**

Mindenfajta jó téli álló

a l m a

kisebb-nagyobb mennyiségben kapható:

Holhos Lajos

fűszerkereskedőnél
Hajnal-utca 16. szám.

Rözpiskolai tanuló

polgáristák mellé ajánlkozik házitánítónak s magántanulók előkészítését vállalja: Tóth György gimnáziumi tanuló. Cim: Keleti-sor 28. szám.

Eladó 4 kat. hold föld a

hosszu-düllön Szilágyi Mihály tanyája mellett. A Bánomszölőben az első kapun 402 négyszögöl, a közép düllön 912 négyszögöl és a harmadik düllön 503 négyszögöl szőlőföld. Értekezni lehet: Dr. Fekete L.-u. 4. sz. alatt, özv. Székely Józsefné tulajdonossal.

Csatornakertben

277 és 120 négyszögöles szőlőföld eladó. Házakat, földet keresek vevőim részére. Gulyás Istvánné ingatlan forgalmi irodája, Hajduszoboszló, V. tized Dörö-zug 2.

Eladó

háromszázötven darab kőnyv, Zakar-utca 16. sz. alatt.

Eladó

1 pár 10 hetes malac Cim: Isonzó-utca 12

Családi jelenet.

Elsajén gondterhelten, nehéz szívvel mentem hazafele, azon töprengve, hogy is lehetne a fizetésem úgy beosztani, hogy a következő hónap elsejéig kihúzhassam valahogyan. Mert hát, hogy az árak folytonosan emelkednek, a fix fizetések illetménye nem tud lépést tartani a drágasággal, így aztán mind nehezebb és nehezebb lesz az élet. Elsajén megkapja az ember azt a kis pénzt, aztán másodikáig csak van valahogy, de másodikától elsejéig, — hát arról jobb nem is beszélni.

Ottthon feleségem roskedvűen fogadott. Hol a pénz? kérdezte vésztjósól, sötét tekintettel.

Rosszat sejtve vettem elő pénztárcámat s leszámoltam hiánytalanul egész fizetésem feleségem elé.

Feleségem lekiicsinylőleg nézett rám, jobb keze egyetlen mozdulatával egész fizetésem feleségem elé.

Jól tudod, kedvesem, — mondtam, — hogy az egész fizetésem odaadom minden elsején. Azt is tudod, hogy mennyi a fizetésem.

Ez kevés, ezzel nem tudok mit kezdeni, adj még legalább háromszázat, szólt rám feleségem ellentmondást nem tűrően.

Tessék? Kérdeztem csodálkozva.

Talán nagyot hallasz?! adjál még háromszáz pengőt, ismételte meg harciasan feleségem.

Nem mondanád meg kedvesem, hogy miből? Honnan teremtek én elő most neked 300 pengőt, vágta vissza ingerülten.

Bánom is én akárhonnan veszed, ez a te dolgod, 300 pengőre okvetlen szükségem van, érted?! kell és kell!! Magad is beláthatod, hogy azzal a néhány száz pengővel, melyet te fizetésnek nevezel, s amit most ide adtál, nem tudok mit kezdeni. Ha kifizetem a fűszeret, a mézáróst, a házbért, a villanyt és még néhány apróbb tételt, nem marad egy fillérem sem. Mit csináljak egész hónapom keresztül? Aztán egy ruhát is csináltatnom kell, jól tudod, hogy nincs egyetlen ruhám, amellyel emberek elé kerülhetnék. De te nem törödsz velem, bánod is, ha az emberek ujjal mutogatnak

is rám. A háromszáz pengőre igen is okvetlenül szükségem van!

Ismételten csak azt kérdezhetem, miből teremtek én elő 300 pengőt?

Miből, miből, te csak folytonosan ezt hajtogatod! Kezd unalmassá válni a sápitózásod!! Ezt ne tőlem kérdezd, ezt neked kell tudnod. Különböznem minden rendesgyekvő embernek van valami mellékfoglalkozása, amivel tud magának valami kis külön keresetet csipni. Csak te nem törödsz semmivel! Mit bánod te, ha olyan rongyos vagyok is, mint egy koldusasszony.

Az utolsó szavak már sirásba fultak, el-elcsuklott feleségem hangja, leborult az asztalra és keservesen sirni kezdett.

Feleségem igen bölcsen tudja, hogy sirással lehet rám legjobban hatni. Sohasem bírtam nézni a siró nőket, különösen, ha önagsága a saját feleségem.

S mit tehet ilyenkor egy szegény, sarokba szorított férj. Elkezdtem vigasztalni, simogatni, aminek az lett a következménye, hogy feleségem még keservesebben kezdett el sirni.

De mivel semmi sem használt,

az önagsága könnyei csak tovább folytak, hiába vigasztaltam, simogattam, mit tehettem egyebet: nagyot sóhajtottam s kivettem íróasztalom legbelső, titkos rezeséből a hónapok óta sugorgatott és nehezen rejtgetett öszvagyonom: két darab féltve őrzött száz pengőt, amit hetekig tartó fáradságos külön munkaóráért kaptam s melyet azon célzattal sugorgattam, mert feleségemnek akartam belőle karácsonyra megvásárolni egy rég óhajtott szervízt.

Nesze, kedvesem, csak ne sirj, mondtam és elébettem a két száz pengőt.

Feleségem abban a pillanatban abbahagyta a sirást, megtörölte könnyes szemeit, gyanakvóan nézett végig rajtam, a pénzt gyorsan zsebébe csuszattatta, szemei villámokat szórtak s aztán, mint egy vadra ugró tigris pattant fel:

Hej te tekerő, honnan van neked kétszáz pengő?

Ami még ezután következett, azt — nagyon kérem, — engedjék meg, hogy elhallgassam. Nem jó arra még rá gondolni sem!

Dr. P. I.

Egy nagy író halála.

Hétfőn délelőtt a magyar rádió mély megilletődéssel jelentette, hogy a magyar szépirodalom, ujságírás, művészet, történelmi írás, színmű írás és műfordítások egyik legnagyobb munkateljesítményű vezére és munkása: Harsányi Zsolt író és ujságíró 56 éves korában váratlanul elhalálozott. Az isteni örök törvény úgy rendelkezett, hogy egy egész embert, egy sudár tölgyet az élők sorából elhívott. Ha a hétköznapiok szürke embere itthagya a munkahelyét, az élet folytonosságaként szemrebbenés és észrevétel nélkül mennek el a hír mellett sok-sok százan. E megrendítő gyász-hír azonban azokat is mélyen meghatja, akik őt nem ismerték. Hiszen alig képzelhető el művelt ember, kinek szellemi táplálékául ne szolgált volna Harsányi Zsolt írói munkássága! Azok a sorok, melyek az íróasztala mellett munkája közben lehanyatlott kéz, elszállt lélek, megdült szív, a nagyszerű, zseniális agy működésének a végtelen őrbe alázuhánásával befejezetlenül maradtak, meggyőző bennünket olyan dolgok felől, melyekre csak akkor döbbenünk rá, amikor a halál szele suhan el mellettünk. A szórakozást, élvezetet, tudást, művelődést, hazafiasságot nyújtó, izzó és perzselő melegségű hazaszeretetről tanuskodó, nagyszerű író munkájának olvasótáborában most elszakadt egy szál, mely ismeretlenül is összekötötte vele! Ennek a szálnak csodálatos varázsa volt. Most vége! Nem lehet több összeforrasztani! Az író fantáziája nem kapcsol többé az olvasó számára. Az íróasztal mellett lehanyatlott fej, az agymunka kohójában, a teljesítmények nagyságával kiegészített, egy ér elpattanása megállította a zseniális teljesítményt, lezárta a kialakulóban levő újabb művek előtt a vasrudat. Mint áthatolhatatlanná vált sötét vadon terítette fekete leplel gyászba a nemzetet a szépirodalom és ujságírás művészeinek félbeszakadt élete! Talán pontot sem tehetett mondata végére, vagy még a mondatot sem írhatta végig. Elszállt lelke magával vitte a sok-sok alkotásra és feldolgozásra váró nagyszerű gondolatot! Ismét szegényebbek lettünk egy nagy tehetséggel! A magyar történelem során igen sok csodált tehetség dőlt már ki az emberi tenikészség által hajszolt tüzes szekér elől az alkotás hevében! A magyarok Istene azonban az elveszetteik helyébe mindig adott újabbakat, akik tovább vitték a hazafiasság és nemzeti élniákarás szekerét! Bizunk a magyar föld öserejében, hogy amikor a Harsányi Zsolt ittmaradt porhüvelyét magabazárja, az ő munkájának folytatására is rendel a magyarság számára ujerőforrást! Az egyén ugyan eltávozhat, de az alkotása és a nemzet örökké él!

K. K.

Hirdetmény.

Közölni teszem, hogy Csikos Lajos hajduszoboszlói III. t. Fertő-u. 20. sz. alatti lakos béltisztító üzeme Hajduszoboszló, III. t. Fertő-u. 20. sz. alá telepengedély kiadásáért folyamodott. A létesítendő béltisztító üzem helyszínrajzát és műszaki leírását az érdekeltek városháza emelet 3. sz. hivatali helyiségében megtekinthetik s észrevételeit a helyszínen 1943. december hó 13-án megtartandó telepengedélyezés tárgyalásán szóban, vagy írásban megtehetik.

Dr. Péntzdrós Imre
polgármester h.

Hirdetmény.

A közellátási kormánybiztos ur rendelete értelmében a harctéri szolgálatot teljesítő honvédek itthonmaradt hozzátartozói, amennyiben a családfe mezőgazdasági munkás, vagy cseléd, ellátásukra kenyérgabonát igényelhetnek. Jelentkezni lehet a közellátási hivatalnál.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

Szabályozták a sertések adásvételét és hizlalását.

A hivatalos lap november 21-iki számában jelent meg a közellátásiügyi miniszter rendelete, amely újból szabályozta a sertések adásvételét és bérhizlalását.

Kimondja a rendelet, hogy ez év december 1-től kezdve a sertések eladására, vételére, a sertéseknek a beszoigáltatási köteletségbe való boszámitására és a bérhizlalásra nézve új szabályok irányadók. E szabályok szerint husz kilogrammnál felüli, de nyolcvan kilogrammnál nem nehezebb élősértést csak a következők vásárolhatnak:

a) a gazdakönyvvel ellátott gazdálkodók, b) a gazdakönyvvel el nem látott olyan személyek, akiknek süldővásárlási igazolványuk van, c) állami akciók és köztenyésztes céljára a földművelésügyi miniszter által megbízott szervek, d) országos vagy körzeti kereskedők, e) az Állattorgalmi Központ, mint Szövetkezet (Budapest, V., Aulich-utca 8.), f) husiparosok, de csak kereskedőtől.

Süldővásárlási igazolványt azok kaphatnak, akiket nem terhel beszoigáltatási kötelezettség, de lakóhelyükön (udvarukban) sertést tarthatnak. Az engedélyt a közellátási kormánybiztostól kell kérni.

Nyolcvan kilogrammnál nehezebb élősértést csak a következők vásárolhatnak:

a) kijelölt kereskedők, b) a központ, c) husiparosok, de csak kereskedőtől, d) az a bérhizlaltató, akinek átvételi utalványa van, e) az a bérhizlaltató magánháztartás, amely a községi előjáróságtól sertésvásárlási engedélyt kapott.

Soványsertés eladását csak akkor számítják be, a gazda javára, ha a vevő gazdakönyvvel ellátott gazdálkodó, vagy jogosított kereskedő, vagy a központ, vagy a földművelési miniszter által megbízott szerv. Hizott sertést pedig akkor számítanak be, ha a vevő jogosított kereskedő, a központ, vagy átvételi utalvánnyal rendelkező bérhizlaltató. A süldő után nem 380, hanem 420 buzaegységet kell bejegyezni.

Kimondja a rendelet, hogy a bérhizlaltató a lekötött sertést a gazdától csak a Központ által kiadott átvételi utalvány ellenében veheti át. A gazda csak olyan súlyú sertést adhat át a hizlaltatónak, amilyenre az átvételi utalvány szól, függetlenül attól, hogy szerződésileg mire kötelezte magát. Magánháztartások a saját szükségletük fedezésére kötött szerződés alapján a sertést a gazdától átvehetik, ha a községi előjáróság vásárlási engedélyt ad. Az engedélyt az előjáróság csak akkor adja ki, ha a szerződést december elseje előtt kötötték és ha a hizlaltó gazda a II. csoportból a beszoigáltatási köteletségének eleget tett, vagy előreláthatólag eleget tud tenni.

Sertésvágási engedélyt az előjáróság csak annak adhat, aki zsirtegyjogosultságáról lemond. A háztartáshoz tartozó minden négy — egy éven felüli — személy után egy-egy sertésre kell vágási engedélyt kiadni.

— **A hajduszoboszlói Egyesült Női Tábor** december 5-én, vasárnap és december 6-án, hétfőn délután 5 órai kezdettel, a róm. kat. kultúrházban jótékonycélu gyermekelőadást rendez, melynek műsorán igen kedves, szórakoztató számok szerepelnek. Lesz bábszínház is és kis jelenet. Az előadás tiszta jövedelme jótékony, karácsonyi segélyezés céljára lesz fordítva.

H I R E K.

— **A református templomban** ma délelőtt 9 órakor Máthé Kálmán segédlelkész prédikál, délután 2 órakor Kovács Lajos vallásoktató-lelkész végzi az istentiszteletet.

— **Kormányzó Urunk névnapja** alkalmából hétfőn délelőtt 9 órai kezdettel hálaadó istentisztelet lesz a református templomban, amikor is Fehér János lelkész végzi a szolgálatot.

— **Kállay Miklós** miniszterelnök felé december 6-iki névnapja alkalmából szeretettel és ragaszkodással tekint a nemzet, mert tudja mindenki, hogy az a munka, amely vállaira nehezedik, egész férfiat, gerinces hazafit, lelkes politikust kíván s az ő tökéletes személye biztosíték, hogy amint eddigi működése alatt, a jövőben is megtalálja annak a módját, hogy hazánk az európai népek között méltó helyet foglaljon el. Éltesse őt a Mindenható mindnyájunk boldogítására.

— **Dr. Tasnádi Nagy András** m. kir. titkos tanácsos, képviselőházi elnök, szeretett országgyűlési képviselőnk a Magyar-Német Társaság kolozsvári csoportjának alakuló ülésére Kolozsvárra utazott és november 27-én, szombaton délelőtt Konkoly-Thege Kálmán országgyűlési képviselő társaságában látogatást tett a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségénél. A képviselőház elnökét Balogh Vilmos dr. miniszteri osztályfőnök, a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségének vezetője fogadta és részletesen tájékoztatta Erdély időszertü mezőgazdasági kérdéseiről. Dr. Tasnádi Nagy András behatóan érdeklődött a szörványkérdésről és Erdély mezőgazdasági helyzetéről, majd visszautazott Budapestre.

— **Dr. vitéz Ujvárossy Sándor** eddigi főispáni titkár a belügyminiszter kinevezte Hajdúvármegye második főjegyzőjévé. Dr. vitéz Ujvárossy Sándor november 30-án tette le a hivatali esküt Rásó István alispán előtt. A kinevezés vármegyeszerte osztatlan örömet keltett.

— **A képviselőház** az egyes tárcák költségvetéseinek tárgyalását befejezte. A hét folyamán a képviselőházban a megajánlási vita folyt, de ez alkalommal is megnyilatkozott az a mai helyzethez alkalmazkodó komolyság és tisztult egység, amely az ország érdekeinek felismerésén épült fel.

— **A Magyar Élet Párt** országos központja csütörtökön este tartotta heti összejövetelét Budapesten, Akadémia-utcai helyiségében, amely iránt általánosságban nagy érdeklődés nyilvánult meg. A képviselők nagy része a költségvetés és a most folyó felhatalmazási vita következtében amugyis Budapesten tartózkodik és ezért rendkívül nagy számban jelentek meg felsőházi tagokkal és főispánokkal együtt a párt akadémia-utcai klubhelyiségében. Kállay Miklós miniszterelnök szintén résztvett a klubnapon és ott volt a kormány több más tagja is. Az egybegyűltek közvetlen formában megvitatták egymás között az időszertü kérdéseket.

— **Ellenséges repülőgépek** november 30-án az ország légterébe beperepültek. Az angol-szász repülőgépek két hullámban az ország nyugati határára északi irányban repültek át.

— **A vasárnap délutáni istentiszteletnek** 2 órától 5 órára való áthelyezését kérték a református vallású bibliakörök, amint az már más városi gyülekezetekben is megvan. A presbitérium azonban, az ősi gyakorlatra és a villanyfogyasztásra való hivatkozással megtagadta a kérelmet teljesítését. Most a Lorántffy női bibliakör tagjai, a közönség nagy többségének az óhajára való hivatkozással kellek megindokolt újabb kérelmet akarnak e tárgyban beadni.

— **Szünet az iskolákban.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint az összes iskolákban december 6., 7. és 8-án szünetel a tanítás, így december 9-én kell újra iskolába menni a gyermekeknek.

— **A világháború** a hét folyamán nem hozott különösebb eseményt. A németek Nevel térségében újra előretörték és az ellenségnek nagy veszteséget okozva, jelentős tért nyertek. Szmolenszktól nyugatra sikeresen visszaverték a németek a szovjet támadást. Az angol-szászok több alkalommal támadták Berlint és lakóházakban, valamint műemlékekben jelentős kárt okoztak. A német léghajítás és a vadászgépek igen sok angol-szász repülőgépet semmisítettek meg. Az angol-amerikai légiflotta 1943-ban 7985 repülőgépe pusztult már el.

— **A rádió műsorsugárzása.** A magyar rádió néhány nappal ezelőtt közölte hallgatóival, hogy hétköznapienként reggel 8 óra 30 perctől 10 óráig is sugároz műsört, tehát abban az időben, amikor az adóállomás eddig szünetet tartott, ezzel szemben délután 14 órától 14 óra 30 percig üzemszünetet tart. Keddtől, november 30-ától kezdődően a műsorend módosult, amennyiben Budapest I. adóállomása 14 órától 14 óra 30 percig is sugároz, az adóállomás tehát hétköznapienként reggel 6 órától éjfélig megszakítás nélkül adja műsorát.

— **A szegény iskolásgyermek felruházása céljából** Göblyös Mihály miniszteri műtszaki tanácsos, az ipartügyi minisztérium Anyaggyártási Hivatala útján mintegy 18,000 P értékű ruházati anyagot utalt ki a 3 iskola szegény és árva növendékei részére. Ezek egy része a Hangya szövetkezethez már meg is érkezett. Legnagyobb mennyiséget igényeltek a református népiskolák. Az egyház gyűjteményekből, önkéntes adományokból, alapítványok jövedelméből mintegy 6000 pengőt fordít ebben az évben erre a célra. A Lorántffy Zsuzsanna női bibliakör, a ref. férfiak bibliaköre és az Evangéliumi Munkásszövetség helyi csoportja 300—300 pengővel járulnak hozzá saját árváit is ez akció keretében. A lányok felső és alsó ruháit a jótékony nők díjtalanul varrják meg, a fiúk kabátját és nadrágját pedig a helybeli férfiszabók készítik el kedvezményes áron. Az ezenfelül megmaradó barchettet, ingvásznat, férfiszövetet, kötött holmikát és gyermekkelengyékét a református egyház felajánlotta az Egyesült Női Tábor, a Bajtársi Szolgálat, a Levente Egyesület és a Zöldkeresztés Egységvédelmi Szövetség részére, hogy abból elsősorban a hadbavonult katonák, rokkantak, tűzharcosok és hadiözvegyek családtagjait ruházzák fel karácsony előtt. Kész cipőket nem sikerült szereznii, ellenben reménység van reá, hogy kevés talp anyagot sikerül még a napokban kiutatlatni a szegény iskolásgyermek részére.

— **Találkoztak** egymással a héten Roosevelt, Churchill, Sztalin és Csangkeisek. Előbb Kairóban tartottak megbeszéléseket, majd Sztalinhoz utaztak, aki az angol-szász és amerikai kiküldötteket Tebriszben (Irán) várta. Az látszik a munkájukból, hogy előre isznak a medve bőrére, holott a medve él és élni is fog.

— **Oroszország poklából** a héten is eljutott hozzánk zöld tábori lapon két honvéd üzenete. Az F. 629. számú tábori postai lapon Kovács Imre szakaszvezető üzeni feleségének, édesanyjának és testvéreinek, hogy jól van, nincsen semmi baja és kéri, ne aggódjanak. Jóegészséget kíván. Levelet többet írjanak. — A Z. 443. tábori postával Kovács Kálmán*örvezető üzeni édesanyjának, testvéreinek, hogy jól van, nincsen semmi baja. Levelet sürűbben szeretne kapni. — Honvédeink a messze oroszföldön teljesített nagy szolgálatuk alatt is keresnek alkalmat, hogy üdvözlőiket eljuttassák, mi tehát készségesen teljesítjük kívánságaikat!

— **Földrengés Törökországban.** Borzalmas földrengés pusztította újból Törökország egyes helységeit. A földlökéseket az ország csaknem valamennyi részében érezték és igen sok helyen házak omlottak össze annak hatásától. A török népet sújtó elemi csapások a földrengéssel erős próbára teszik. A közelmúltban már két ízben pusztította földrengés Törökország egyes vidékeit. Most Beziköy nevű helységben a házak 60, Mezifonban pedig 15 százaléka dőlt össze. Ezenkívül igen sok helységben vannak jelentős károk. Mivel a földrengés éjszaka érte az országot, az alvó lakosság későn vette észre és mintegy 600 ember esett a szerencsétlenség áldozatául.

— **A hajdusoboszlói önkéntes tüzoltó testület** tagjai, valamint az érdeklődők számára motorvezetői tanfolyamot rendez. A tanfolyam december hó 16-án kezdődik. Az érdeklődők a szükséges felvilágosítást a tüzoltóparancsnokságon kapják. A tanfolyam teljesen díjtalan.

— **A Hajdusoboszló és vidéke ipartestülete** november 28-án, vasárnap délután 3 órai kezdettel tartotta rendkívüli közgyűlését Cseke Péter ipartestületi elnök vezetésével. A közgyűlés a tárgysorozat szereplő bejelentéseket egyhangulag tudomásul vette.

— **Az iparos ifjúság fogadalmá a nemzeti gondolat szolgálatában.** Nov. 27-én és 28-án nagyszabású összejöveteleket tartott Budapesten a Katolikus Legényegyletek Szövetsége és szombat este a Magyar Művelődés Házában diszladás volt, vasárnap délelőtt pedig az ország minden részéből összesereglett iparos ifjúság a pesti Vigadóban diszközgyűlést tartott. Megjelentek itt Szi-nyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter, Bornemisza Géza iparügyi miniszter is. A diszközgyűlésen elhangzott sok érdekes beszéd közül kiemelkedett Bornemisza Géza iparügyi miniszter felszólalása. Beszédét a következőképpen fejezte be: „Megbecsülté kell tenni ismét magát az iparospályát is oly módon, hogy minden iparos megtalálja megélhetését, boldogulását. Biztosítani fogjuk, hogy amikor az iparos kezéből kiesik a szerszám, akkor tisztas öregségnek nézhessen elébe. Ezt tartom egyik legnagyobb és legsürgősebb feladatunknak”. A diszközgyűlés az iparos ifjúság fogadalmátétele volt a nemzeti gondolat és a keresztény hit szolgálatában.

— **Karácsonyi bélyegsorozatot ad ki a posta.** A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter karácsony ünnepére utaló tárgykörrel 4, 20 és 30 filléres alkalmi postabélyegeket bocsát forgalomba. Ezek a bélyegek december 1-től 1944 június 30-ig használhatók fel, de a postahivatalok és a posta bélyegértékesítő irodája csak január végéig árusítják. Az új bélyegek tervező művésze Tóth Gyula. A zöldszínű 4 filléres bélyeg két éneklő angyalt ábrázol. Krisztus születését adják hírül három pásztorok. A kékszerű 20 filléres bélyeg közepén a Szent Család, tőle balra álló, jobbra pedig térdelő pásztorok láthatók. A rozsdavörös 30 filléres bélyeg közepén az ölben kis Jézust tartó Patrona Hungariae ült alakja, tőle balra térdelő pásztor, jobbra a szent koronát felajánló Szent István király térdelő, mögötte pedig Szent László király és Szent Imre herceg álló alakja látható.

— **Birtokok bérbeadásáról.** A kisbirtokok bérbeadása igen elterjedt Magyarországon, ugyannyira, hogy 1935-ben a 10–20 holdas birtokok közül minden nyolcadik, 20–50 holdasok közül minden hetedik, az 50–100 holdasok közül pedig csaknem minden harmadik birtok bérbé volt adva. Ugyancsak ebben az évben a 10–20 holdas birtokok az ország mezőgazdaságilag megművelhető területének egy tizedrésze, a 20–50 holdasok több, mint egyhatedét, az 50–100 holdasok pedig egyötöd részét foglalták el.

— **Nemes adományok.** Erdős Géza főkönyvelő, Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 2. sz. alatti lakos, a „Mentőautó” c. cikkünk megjelenése után szerkesztőségünkhöz 10 pengőt küldött, azzal a megjegyzéssel, hogy juttassuk el illetékes helyre és kívánja, hogy a mentőautó mielőbb üzembehelyeztessék. Ugyancsak 10 pengő adományt juttatott szerkesztőségünkhöz Cvetkovics Vilmos sütdüszemtulajdonos és a mentőautóakció céljára való fordítását kérte. Ime vannak nemes, megértő és áldozatkész lelki egyének, akik ott állanak szerény támogatásukkal a bajbajutottak megsegítésénél. A nemes adományokért ezuton is hálás köszönetet mondunk.

— **Az ingatlanok bérleti és haszonbérleti szerződése illetékének kirovási módja.** A Budapesti Közlöny november 21-iki száma pénzügyminiszteri rendeletet közölt, mely szerint a belföldi ingatlan bérletére vagy haszonbérletére vonatkozó szerződés után járó illeték kiszabására — tekintet nélkül arra, hogy a szerződés hatósági jóváhagyást igényel vagy sem — az az adóhivatal illetékes, amelynek területén a bérlet vagy haszonbérlet ingatlan fekszik. Ha a szerződés több adóhivatal területén lévő ingatlan bérletére vagy haszonbérletére vonatkozik, az illetéket az az adóhivatal szabja ki, amelynek területén az első helyen megnevezett ingatlan fekszik.

— **Hány fokos hideget bírnak el az állatok?** Norvégiában kísérleteket végeztek annak megállapítására, hogy egyes állatok miként viselik el a hideget. A kísérlet céljaira készített ketrecekbe különböző állatokat helyeztek el és azután fokozatosan leütötték körülöttük a levegőt. A kísérleti állatok száma — 20 fokon alul rohamosan fogyott, — 45 foknál pedig már majdnem mind elpusztult. Ilyen alacsony hőmérsékletet nem bírtak el. A fókák és jegesmedvék azonban még egészen jól érezték magukat, de a — 85 fok hideg már nekik is sok volt. De még mindig maradtak állatok, amelyek — 100 fokig kitartottak. Ezen alul aztán már mind elpusztult kettő kivételével. A kacsa és a liba megmaradt. Egészen — 110 fokig kellett lehúzni a levegőt, míg ez a két állat is megszűnt élni.

— **Magyarország búzát szállít Svájcba.** A magyar kormány már szeptemberben megállapodott Svájcral 300,000 mázsa buza szállításáról. Az ár 55 svájci frank a buchsi határállomáson átvéve, ami a szállítási költség figyelembevételével néhány svájci frankkal meghaladja a tengerentúli buzaárát. Mint értesülünk, azóta 250,000 mázsa magyar buza hasonló feltételek mellett való szállításáról jött létre megállapodás a két kormány képviselői közt, úgy, hogy svájci buzaexportunk ebben a kampányban el fogja érni az 550,000 mázsát. A buzaszállítások, amelyek az itteni gyenge terméseredmények miatt több éven át szüneteltek, rövidesen meg fognak indulni.

— **A romániai magyar ellenes izgatások** még mindig tartanak, amelyek mellett már nem mehet el érzéketlenül a magyarság. Roszindulatu és hazug rágalomokkal illetik a magyarságot, így arra erélyes választ lehet csak adni. A magyar lovagiaság nem ér semmit, tehát a kormánynak másforma eszközökkel kell megvédeni igazságunkat. Egyébként hiába kiabálnak, Erdély mindig magyar volt és az is marad!

15,164 — 1943.

Felhívás.

Felhívom mindazon gazdákat, akik a rétiszéna beszolgáltatására elköteleztettek, hogy a terhükre kivett rétiszéna mennyiséget f. hó 9., 10. és 11. napjain a sertés vásártérre az átvéző közeg részére okvet'en szállítsák le.

Aki beszállítási kötelezettségének eleget nem tesz, a kivett rétiszéna-mennyiség elkobzásán felül súlyos büntetéssel büntetettik.

Akinek rétiszenája nem termett s ezt a körülményt két tanuval a közellátási hivatalnál igazolja, az hatósági bizonyítványt kérhet, hogy széna helyett szalmát szállíthasson be.

Ilyen hatósági bizonyítvány nélkül az átvéző közegek szalmát nem fogadják el.

Hajdusoboszló, 1943. dec. 2.

Dr. Márton Gábor
polgármester.

— **Az Új Idők** új számában a magyar olvasókörzönség egyik legkedvesebb írója, a mostanában ritkán megszólaló Csathó Kálmán irt ebeszélést. A lap változatos tartalmából kiemeljük az „Új Idők” krónikásának a ponyvaművészetéről irt e más kistárcáját. Díjtalan mutatóványszámot bárkinek, szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

— **Nagy esernyő alatt** handukoló gyermekek tegegetnek „Az En Újságom” új számának címlapjáról. A gyermekek örömmel olvassák majd a kis zsebkönyvet, meg az elcserejt ajándéknak érdekes történetét. Díjtalan mutatóványszámot kívánatra bárkinek küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

— **Kosáryné Réz Lola** és Harsányi Gréte szép regényei folytatódnak a Magyar Lányok új számában. Sok szép elbeszélés, érdekes cikke babákról, a vákok intézetéről, a grafikai kiállításról, versek, gazdag rovatok, háztartási tanácsok és szerkesztői üzenetek teszik teljessé Tutsek Anna népszerű leányifjúsági lapjának ezt a számát. Díjtalan mutatóványszámot kívánatra bárkinek küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

— **Mennyi üvegbetétet kérhet a kereskedő?** A közellátásügyi miniszter rendeletben állapította meg az üvegbetétek felső határát, arra való tekintettel, hogy a kiskereskedők eddig meglehetősen rendszeretlenül szedték a kölcsönzött üvegek után a betéteket. Az új rendelet szerint ezentul 45 deciliteres söröspalackért 90 fillért, 7 deciliteresért 130 pengő, másfél literesért 210 pengő betétet szabad számítani. A 7 dl. pezsgőspalack betét díja 130 pengő. Boros, ecetes, likőrös és rumospalackok után 70 fillér, 0,2 literes után 80 fillér, 0,3 literes után 90 fillér, 0,5 literes után 120 pengő, 0,7 literes után 130 pengő, 1 literes után 170 pengő, másfél literes után 2 pengő betétet szabad számítani. A palackbetétek felszámításának csak akkor van helye, ha a cikk eladási ára a csomagolóanyagként felhasználható palack árát nem foglalja magában.

— **A burgonya keményítő ára.** Az 1943. évi termésű burgonyából belföldön előállított burgonya keményítő legmagasabb gyári és nagykereskedői eladási ára forgalmiadóval és cukorforogyszói adó nélkül mázsánként a következő: legelsőrendű burgonyakeményítőliszt zsákban tisztasúlyban 100 q vételénél 188 P gyári ár, 10 q vételénél 197,50 P nagykereskedői ár, és 10 q-nál kisebb mennyiség vásárlásánál 199 P. Elsőrendű szőke vagy fehér burgonyadextrin zsákban tisztasúlyban 100 q vételénél 240 P gyári ár, 10 q vásárlásánál 252 P. nagykereskedői ár, 10 q-nál kisebb mennyiség vételénél 254,50 pengő. Elsőrendű kristályszőrp hordóban tisztasúlyban 211 P. gyári ár, 10 q-nál kisebb mennyiség vásárlásánál 223,50 P. Elsőrendű szőlőcukor ingyen csomagolásban tisztasúlyban 100 mázsa vásárlásánál 196 P gyári ár, leg-alább 10 q vásárlásánál 206 P nagykereskedői ár, 10 q-nál kisebb mennyiség vásárlásánál 208 P mázsánként.

— **Új eljárás élelmiszerek frissentartására.** A szállítandó gyümölcsök konzerválási eljárása közismert. Most újabban hasonló eljárást alkalmaznak Németországban egyéb élelmiszerek konzerválásánál is. A szállítandó húst és egyéb élelmiszereket teljesen iz és szágtalan burokkal vonják be, hogy ily módon megóvják a levegő oxigéntartalmától és káros anyagoktól. Ezenkívül a német élelmiszerkutató intézetben már évek óta újszerű eljárás kidolgozásán fáradoznak, amely a kenyér konzerválásra irányul. Ily módon ugyanis sikerülne friss pékárut a legmeszebbfekvő vidékekre szállítani szaradás veszélye nélkül.

— **Háromszázharminc állattenyésztési tanfolyamot rendeznek.** A népies állattenyésztési ismeretek terjesztésére és a tenyésztői munka eredményességének növelése érdekében a földművelésügyi miniszter 330 egyenként háromnapos állattenyésztési tanfolyam tartását rendelte el a tére. A tanfolyamok rendezését az országos törzskönyvelő bizottságok és az állattenyésztő szervezetek országos szövetsége végzi. A megrendezett 330 tanfolyam helyének kijelölésénél elsősorban azok az állami támogatással ellenőrzött állattenyésztő közösek jönnek figyelembe, amelyekben ezideig még semmilyen állattenyésztéssel kapcsolatos tanfolyamot nem rendeztek.

— **Kik kérhetik vitézzéavatásukat?** Az Országos Vitézi Szék megkönnyítette a vitézi rendbe való felvételt, különösen azért, hogy Észak-Erdély földműves lakossága minél nagyobb számban juthasson be a vitézi rend kötelékébe. A vitézi rendbe való felvételt kérheti ezentul az a büntetlen előéletű, hűmagyar állampolgár, akinek kétszeres kieszüsterme és nemzetvédelmi kereszti je, földműves foglalkozás, leg-alább két gyermeke van (fiú, lány) és az ország bármely részén kijelölt vitézi telekre való azonnali átköltözést kötelezően vállalja. Vitézzé avatható az a hősi halált halt egyén is, aki csak egy kieszüst vitézségi érdemmel rendelkezik, ha ezt a fegyvertény leírása szerint kiváló vitézségéért kapta és fiú, vagy leánygyermeke van. Kérheti azonban a vitézzé való nyilvánítását az olyan egy kieszüst vitézségi érdemmel rendelkező, leg-alább 50 százalékos hadirokkant is, aki hadirokkantsága miatt harctéri szolgálatra alkalmatlanná vált. Ebben az ügyben eljárni és érdeklődni a járási székhelyeken működő vitézi hadnagynál lehet. Akik a fenti feltételeknek megfelelnek, mind a saját, mind pedig utódaik érdekében kérik a vitézi rendbe való felvételüket. A hőshalott vitézzéavatásának érdekében az özvegy vagy leszármazói járhatnak el és érdeklődhetnek.

— **Az olajnyerés új módja.** Németország nagyobb börtérmő vidékei a szőlőpréslésnél visszamaradt magvakból értékes olajat készítenek. Ily módon már 1938-ban 5000 hektóliter szőlőmagolajat bocsátottak a közlelmezés szolgálatára. Azóta az olajkészítésnek ezt a módját nagymértékben tökéletesítették és a szőlőhulladéktérmékből technikai célokra igen alkalmas kenőolajat készítenek. Németországban az olajállományt az ily módon nyert olaj évenként nagymértékben gyarapítja.

— **Légo-kölcsönöket folyósítanak a bankok.** Újabb tökélelhezési lehetőséget jelent a pénzintézetek szempontjából az úgynevezett légo-kölcsönök folyósítása. Ezek engedélyezésével a Pénzügyminiszteri Központ külön osztálya foglalkozik. A kölcsönök kizárólag légoitalmi berendezések létesítésére használhatók fel. Feltételei 16 egyéni részletben való visszafizetés, vagyis négy év alatt kell az ilyen kölcsönöket visszatéríteni. Kamattétel 5,5 százalékos. A PK részéről az a kikötés, hogy a légo-hitel az ingatlan szabad jövedelméből négy év alatt amortizálni lehessen. A másik kikötés az, hogy az ingatlan tehertertele nem lehet nagyobb, mint az ingatlanvagyonadó alapjának 33 százaléka.

— **Anyakönyvi hírek.** Házasság-kihirdetések: Sándor Ferenc és Szabó Róza, Fazekas János és Szabó Erzsébet, Czeglédi Bernát és Kunkli Margit, Kovács Bernát és Berecz Zsuzsanna, Barbócz Károly és Elek Lidia. Házasságot kötöttek: Herczeg Sámuel és Poppelmajer Ilona, Koroknai István és Örvendi Erzsébet. Születések: Nagy Mária fia András, Kállai Lajos fia Gyula-András. Halálozások: Stima András 83 éves, Ó. Nagy Eteika 17 éves, Szoboszlai Imre 22 éves, Cseh Kálmán 2 hónapos.

— **Eladott apaállatok pontértékének beszámítása.** A termény- és állattenyésztést szabályozó törvényes intézkedések szerint, csak azoknak a tenyész apaállatoknak pontértékét számítják be a beszolgáltatási köteleességbe, melyeket köztenyésztésre vásároltak. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara október 16-án tartott választmányi ülése foglalkozott ezzel az intézkedéssel. Megállapította, hogy ez az eljárás a tenyészállat nevelő gazdaságokra hátrányos anélkül azonban, hogy ebből a köznek olyan haszna lenne, ami miatt érdemes volna ezt az intézkedést érvényben tartani. A választmány határozata alapján illetékes helyre felterjesztést intézett a kamara és kérte, hogy a magántenyésztők részére eladott apaállatok pontértékét is számítsák be a beszolgáltatási köteleességbe.